

שבת קודש בלק

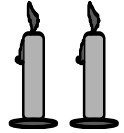
מפטירים:

"והיה שארית יעקב"
(תרי עשר - מיכה ה' - ו')

פרסומים תורניים
בהלכה, הגות, אגדה ופרשת שבוע
ע"ש ששון בן שמחה לבית בוחניק ז"ל

בס"ד
שנה שנים עשר גיליון מספר 41

חשמונאים (שעון קיץ)

כניסת השבת: 19:29

יציאת השבת: 20:31

מהלכות ימי בין המיצרים עפ"י מרן בשו"ע ופוסקים אחרונים

הקדמה

"גלתה יהודה מעוני וגו' כל רודפיה השיגוה בין המצרים". כאשר נדרף החיל הניגף מפני אויביו, מתפזר הוא לכל עבר במנוסתו, וכך ניצולים חלק ממנו לפחות. אולם כאשר ניגף ונשבר מפני אויביו בגיא המוקף במיצי הרים משני עבריו, מקום אשר אין דרך לנטות ימין ושמאל, אז השמדתו היא מוחלטת. כך לפי הפשט תיאר הנביא את מפלת יהודה, כמי שאויביה השיגוה בין המצרים.

אולם במדרש דרשו: "כל אויביה השיגוה בין המצרים" – ביומין דעקא, משבעה עשר בתמוז עד תשעה באב, שבהם קטב מירי מצוי. כאלה היו הימים ימי שלש השבועות, מיום יז' בתמוז שבו הובקעה החומה, עד ט' באב שבו נשרף בית המקדש, ימים קשים ואכזריים לישראל, שהביאו לחורבנה המדינה המוחלט.

לכן מורגשת היא האבלות על חורבן המקדש החל מ'ז' בתמוז, הולכת ומחמירה היא החל מראש חודש אב ומוסיפה להחמיר בשבוע שחל בו ט' באב, עולה למימדים גדולים יותר בערב ט' באב בסעודה המפסקת ולשיאה מגיעה ביום התענית בט' באב עצמו.

ימי בין המצרים שבין שבעה עשר בתמוז לראש חודש אב לא כולל שבעה עשר בתמוז עצמו, אינם מוזכר להלכה בתלמודים הבבלי והירושלמי, אך נמצא להם מקור בגאונים. לעומת זאת מנהגי האבלות שמראש חודש אב והלאה מוזכרים במפורש בתלמוד, בסדר עולה בחומרת האבלות.

במסכת תענית כו: במשנה מובאים דרגות הולכות ועולות במנהגי האבלות על חורבן הבית. נקודת ההתחלה של מנהגי האבלות במשנה היא - ראש חודש אב. "משנכנס אב מבעטים בשמחה, שבת שחל להיות תשעה באב בתוכה אסור מלספור ולכבס, ערב תשעה באב לא יאכל אדם שני תבשילין ולא יאכל בשר ולא ישתה יין להלן נפרט מספר הלכות ומנהגים הנהוגים כיום לפי הנושאים הבאים:

נישואים, שמיעת כלי שיר, ברכת שהחיינו, גילוח ותספורת, בנין חדש וכלים חדשים וכיבוס. אכילת בשר ושתית יין. טיולים וכדומה. הערה: בקרב קהילות יהודי תימן יש הנהגים את המנהגים שלהלן ויש הנהגים כפי עיקר הדין שהובא בתלמוד ולהלכה ברמב"ם.

פרטי הלכה

נישואים

א. מנהג האשכנזים, לא לערוך נישואים כלל מיום י"ז בתמוז עד לאחר תשעה באב, אפילו למי שעדיין לא קיים מצוות פריה ורביה. (רמ"א סימן תקנ"א) היות והרמ"א ציין זאת בלשון נוהגים, יש להקל בשעת צורך גם לאשכנזים עד ליל ראש חודש אב.

ב. מנהג הספרדים ועדות המזרח לערוך נישואים מ"ז בתמוז עד ראש חודש אב, הספרדים נמנעים מעריכת נישואים מליל ראש חודש אב עד עשירי באב (עפ"י מרן בסיומן תקנ"א) וכן המנהג בירושלים.

ג. יש מצבים בהם מותר למי שעדיין לא קיים פריה ורביה להינשא, אפילו לאחר ראש חודש אב, אלא שרבים נוהגים להימנע, משום שאין בזה סימן טוב לערוך נישואים בימי אבלות על חורבן בית המקדש.

ד. מראש חודש אב אין עושים סעודת אירוסין (קידושין) – כפי שנהגו בעבר להפריד בין הקידושין לנישואים, אבל לארס בלי סעודה מותר, אפילו בט' באב שלא יקדמו אחר.

ה. בימים אלו מותר לעשות "תנאים", כמקובל כיום בקרב כמה עדות, ואף מותר להגיש מגדנות ומיני מתיקה בסיומן כמקובל.

שמיעת כלי שיר

ו. אף על פי שיותר מעיקר הדין לשמוע בשאר ימות השנה שירי קודש מרדיו וכדומה אפילו אם מלווים כלי נגינה, מכל מקום בימי בין המצרים יש להימנע מלשמוע.

ז. בשמחת מצווה אשר נעשית בזמנה, כגון ברית מילה, פדיון הבן, סיום מסכת ובר מצווה, מותר לשמוע שירי קודש, המלווים בכלי נגינה. (ילקוט יוסף) ויש אוסרים.

ח. שירה בפה כשהיא דרך הודאה לה' יתברך, בלי כלי נגינה מותרת בימי בין המצרים, וכל שכן שמותר להשמיע נעימה בתפילה, או בשעה שעוסקים בתורה, ומנגנים בדרך הלימוד, ובפרט בשבתות שבתוך ימי בין המצרים או ימי הספירה, ואין להחמיר בזה כלל. (ילקוט יוסף) ויש מחמירים שלא לשיר אפילו בפה ולא לשמוע שירה מרדיו או טייפ, אפילו ללא כלי נגינה בכל ימי בין המצרים. (מקראי קודש)

ברכת שהחיינו

ט. נוהגים להיזהר שלא לאכול פרי חדש ולא ללבוש בגד חדש מליל י"ז בתמוז עד אחרי תשעה באב, כדי שלא יצטרכו לברך עליו "שהחיינו" הואיל והוא זמן פורענות, ויש מתירים לברך שהחיינו בשבתות שבימים אלו, וכן עיקר ההלכה, ובפרט כשיש צורך בדבר משום כבוד שבת. אולם לאחר ראש חודש אב, אין ללבוש בגדים חדשים אף בשבת.

גילוח ותספורת

י. מנהג האשכנזים להימנע מגילוח ותספורת החל מ"ז בתמוז, עד אחר ט' באב, ומנהג הספרדים להימנע מגילוח ותספורת בשבוע שחל בו ט' באב, ויש מהספרדים המחמירים בזה החל מראש חודש.

יא. הנהגים להימנע מגילוח החל מ"ז בתמוז וכן בכל ימי בין המיצרים האסורים בתספורת וגילוח, מותר לגלח שיער המפריע לאכילה, כגון לקצץ את השפם וכדומה.

יב. איסור התספורת מתייחס רק לגברים, ויש מהנשים שנהגו להחמיר על עצמן ולהימנע מתספורת בימי בין המיצרים.

בנין חודש, כלים חודשים, כיבוס ואכילת בשר

יג. איסור בניית בנין חודש, שתיית יין לבישת בגדים חדשים כיבוס ולבישת בגדים מכובסים, וכן אכילת בשר, לא חל בתקופה זו, אלא בשבוע שחל בו ט' באב ויש נוהגים בזה החל מראש חודש אב.

טיולים

יד. אף על פי שאין איסור לצאת לטיולים ומסעות בימים אלו, כבר נהגו רבים להימנע מכך, משום שימים אלו הם ימי דין והסכנה מצויה יותר. יש מנמעים גם מרחצה בים ובבריכות מהסיבה הנ"ל.

אמרי בינה - מאמרי זו"ל בשבוע המידות הטובות

השתיקה אין לה גודל מאהרן ומרים, שהבאר עולה ומשקה בזכות מרים, עליה השלום, וענני כבוד מקיפים לישראל בזכות אהרן, וכיון שנתנו רשות לפיהם ודברו במשה - מיד נפרעו (במדבר יב). ועל כמה ענינים השכינה מסתלקת מישראל: משום שפיכות דמים, עבודה זרה ולשון הרע.

מעשה ברבן גמליאל שעשה סעודה ונתן לעבדו לשונות לבשל, עשה מהן מבושלות ועשה מהן קשות, הכניס לפניהם הרכות וחזר ונתן לפניהם הקשות, קרא לעבדו ואמר לו: מה ראית לעשות כך, מהן רכות ומהן קשות? אמר לו: להודיעך שהכל מן הלשון, אם אדם רוצה עושה אותה רכה או קשה (עין ויקרא רבה לג א).

אמרו לחכם: מה הוא זה שאתה מרבה בשתיקה? אמר להם: הדיבור מצאתי נחלק לארבעה חלקים: האחד, כולו נזק, כגון בני אדם הרגילים לקלל בני אדם [ולדבר] דברי נבלה. השני, נזק מצד אחד, כגון שמשבח אחד לקבל ממנו תועלת, ובאותו השבח שמשבח הוא מכעיס את שונאו ויזיק למי שמשבח לשונאו. השלישי, לא נזק ולא תועלת, כגון דברים של הבל, איך נבנית חומה פלונית וכך וכך הוציאו עליה, וספורי מלכים ושרים. הרביעי, שכולו תועלת, כגון התורה ודברים שהם תלווים בה. (על פי אורחות צדיקים - שער השתיקה)

אזיקי השנאה

לא "הלם האתון המדברת" המם את בלעם וגרם לשתיקתו, כי אם תוכחתה, הגיונה הבסיסי, ה"אתוני". כאשר שאלה אותו: "מה עשיתי לך כי הכיתני?" ניסה להשיב לה ולהסביר לה את התנהגותו "כי התעללת בי", ואף הוסיף כבעסו: "לו יש חרב בידי עתה הרגתיך". מילים, שיכולות היו לגלות לבלעם עצמו את הריקנות של התרברבותו בכוחותיו שכן: כך אמרה האתון לבלעם: "לי אין אתה יכול להרגני, אלא אם כן יש חרב בידך, והיאך אתה רוצה לעקור אומה שלימה?" שתק ולא מצא תשובה (ילקוט שמעוני).

למעשה היה זה עוד איתות אלוקי לבלעם בדרכו אל החטא ואל האבדון. עוד הזדמנות שהוענקה לו, אולם פיו, שעליו הייתה תפארתו, הכשילו. והטיפשה שבבהמה "ניצחה" את החכם שבחכמים. כיוון שדיברה, לא יכול לעמוד בה" (שם במדרש). אולם בלעם לא למד לקח. כה כבול היה באזיקי השנאה לישראל, עד ששוחד גאוותו סימא אותו.

כבודם של רשעים

מסשימה האתון את דבריה מתה. מובא במדרש מדוע מתה האתון? "מתה, כי חס הקב"ה על כבודו של אותו רשע, שלא יאמרו: זו היא שסילקה את בלעם. ואם חס הקב"ה על כבוד הרשע, אין צריך לומר על כבוד הצדיק" וגדול הוא הלקח שלמדנו במותה יותר מלקחי חייה. אלו דברים מפתיעים, לו הייתה האתון ממשיכה לחיות, היה נפגם כבודו של בלעם. כשהייתה עוברת בחוצות עיר, היו הבריות מצביעות עליה ומזכירות, כי זו ניצחה את בלעם. גם אם לא תגענה לאוזני הערות משפילות, הרי הן פוגעות בכבודו.

נא לזכור, האלוקים נזעק לשמור על כבוד בלעם באותה שעה, שרשע זה ממנהר למואב לבזות, להשפיל ולהזיק לעמו של אלוקים. למדנו אם כן, כי למרות שיענש על רשעו, מונע האלוקים ממנו בזיון, שלא מגיע לו. בזיון אדם מידי בהמה. וזהו כמובן, מימד חדש למושג "כבוד האדם". מימד, שאין נעלה ממנו.

לשמור על המורל

ה"משך חוכמה" שואל מה איכפת לנו אם בלעם יקלל את עם ישראל? ומסביר "המשך חוכמה" עפ"י הכתוב: "שמעו עמים ירגזו". אם בלעם היה מצליח לקלל, זה היה מעלה את המורל של חיילי האויב ובגלל זה היו מצליחים, לכן היה צריך למנוע מבלעם לקלל.

ביום הכיפורים כתוב שהייתה לשון של זהורית תלויה בבית המקדש, וכאשר הייתה נשארת אדומה, סימן שלא התקבלה תפילתם של ישראל, וכשהייתה מלבינה, סימן שנתקבלה תפילתם. החביאו לשון זו, והיו ישראל מציצים לראותה, ולכן ביטלוה שעדיף שלא ידעו אם התקבלה תפילתם או לא, העיקר שלא ירד המורל של עם ישראל.

הכהן היה מתפלל ביום הכיפורים תפילה קצרה בקודש הקודשים כדי שלא יתעוות משהו מישראל. אפילו שביום הקדוש, הכי חשוב הרגע שהכהן נמצא בקודש הקודשים ומתפלל, הורו לו לקצר בתפילתו, כדי שמישהו מעם ישראל שלא מבין מדוע הכהן מאריך שהותו בקודש הקודשים יחשוש ויפחד, וזה יוריד את המורל.

שמירת הלשון

(על פי חפץ חיים השיעור היומי)

כאשר אדם שומע דברי רכילות, לא זו בלבד שעליו להתרחק מהם אלא שעליו גם להוכיח את המדבר העובר על מצווה מן התורה. אולם כאשר התוכחה שלו עלולה לגרום לכך שהדובר יגדיל וירחיב יותר את דברי השטנה – עליו להימנע מלהוכיחו.

אם מעסיקו של אדם, או חבריו לעבודה, נוטים לספר סיפורי רכילות, עליו להתעלם משיחותיהם. אין הוא נדרש להוכיחם אם הדבר עלול לגרום לו נזק ולהביא לידי אובדן מישרתו. מפני שקיום מצו עשה כגון מצוות תוכחה, אינו מחייב סיכון כספי כה גדול כאיבוד מקום עבודה. מכל מקום, עליו להשתדל להביע בהזדמנות כלשהי את מורת רוחו מן הרכילות, כדי שלא יהיה כמתחנף.

בכל המצבים, חייב השומע לעשות כמיטב יכולתו להפסקת הרכילות. אפשר לעשות זאת באמצעות שינוי נושא השיחה בצורה עדינה.

שאלה:

מוהלים שמשתמשים במחט ההפרדה שעשוי להפריד בין עור הפריעה הדבוק לבשר הגיד, האם מותר להשתמש בזה אף בשבת, אף על פי שיש לחוש שיגרום בכך להוצאת דם ועשיית חבורה?

תשובה: כתב הרב עובדיה יוסף שליט"א "חקרתי אצל כמה מוהלים מומחים ובקיאים, אם הדבר מוכרח במציאות שמחט ההפרדה מוציא דם, בגדר פסיק רישיה, והשיבו, שאין הדבר בגדר פסיק רישיה, ורק לפעמים יכול להיות שיוציא דם, ובפרט אם עושים בנחת על פי הרוב לא יוציא דם". אם כן הרי זה בגדר דבר שאינו מתכוין שמוותר. עוד שאפילו אם ברוב הפעמים עלול להוציא דם, אין לומר בזה רובו ככולו לחושבו בגדר פסיק רישיה, שאין דין פסיק רישיה לאסור בשבת אלא כשהדבר ברור בודאי שתיעשה מלאכה, ולא אזלינן בהכי בתר רובא. וכן מוכח ממה שכתבו התוספות בפסחים קא. שגירית מטה כסא וספסל קרובה לעשות חריץ ודמי לפסיק רישיה, ואף על פי כן הלכה כרבי שמעון שמתיר בגרירה.

זו לשון הריטב"א בחידושו לכתובות ה: שכל שאפשר שלא יעשה איסור אפילו בצד רחוק לא חשיב פסיק רישיה. ולשון פסיק רישיה ולא ימות מוכרח כן. וכן כתב המאירי שבת פא: ובעוד מקומות בש"ס. עיין בשבת כט: אמר עולא, מחלוקת (רבי יהודה ורבי שמעון בגרירת מטה כסא וספסל בשבת) בקטנים, אבל בגדולים דברי הכל מותר. (מכיוון שאי אפשר ליטול ולהגביהו בידו גם רבי יהודה מודה שמוותר.) וכן פסק הרמב"ם בפרק א' מהלכות שבת הלכה ה'. ואף שיש ספרים שגורסים בדברי הרמב"ם "לדברי הכל אסור" במקום "דברי הכל מותר" הרי שבחידושי הרמב"ם שבת כט: כתב שהר"ף והגאונים גורסים דברי הכל מותר. וכן הוא בספרים שלנו. וכן פסקו הטור והשו"ע סימן שלז', שאף בגדולים מותר, ומוכח מכאן שאף בדומה ל "פסיק רישיה" מותר. וכן כתבו להלכה פוסקים אחרונים רבים. לפיכך בנידון שלנו נראה שאפילו אם על פי הרוב יוצא דם על ידי הפרדת עור הפריעה מבשר הגיד, אין לאסור לעשות ההפרדה במחט הזה, כיון שאינו מתכוון להוציא דם, ואינו בגדר פסיק רישיה.

אמנם הרב יצחק יעקב וייס, בהסכמה לספר "ברית דוד" על הלכות מילה, שנשאל מהמחבר, האם מותר להשתמש במחט ההפרדה בשבת, והשיב, שכפי אשר דיבר עם מוהלים מומחים בנידון זה, ואמרו לו דרובא דרובא עושים חבורה והוצאת דם על ידי ההפרדה בין עור הפריעה לבשר הגיד, אם כן הוה ליה פסיק רישיה ואסור לעשות כן בשבת. והנה אילו היו דברי המוהלים האלה נכונים ואמיתיים במציאות, היה מקום לומר שאף על פי שגדר פסיק רישיה הוא רק באופן שהוא ודאי והחלטי, וכמו שביארנו לעיל, מ"מ באופן דרובא דרובא יבואו לכלל איסור מלאכה, יש עדיין מקום להחמיר ולאסור פסיק רישיה כזה מדרבנן. אולם האמת ניתנה להיאמר שדברי המוהלים האלה אינם מדויקים כלל, ואדרבה כמה מוהלים בקיאים אמרו שעל פי הרוב אין מחט ההפרדה מוציאה דם. ואם כן אין זה בגדר פסיק רישיה כלל. ועוד שאפילו אם תמצא לומר שזהו בגדר פסיק רישיה, מכל מקום הרי בעיקר הדבר אין כאן איסור תורה, שהרי אנו פוסקים כרבי יהודה שבת קו. שהמקלקל בחבורה פטור, ואין החובל חייב אלא אם כן צריך לדם ליתנו לכלבו, וכפסק הרמב"ם בפרק ח' מהלכות שבת הלכה ז', ועוד ראשונים.

סיכום: מותר להשתמש במחט ההפרדה בשבת להפריד בין עור הפריעה לבשר הגיד, ואפילו אם לפעמים יוכל לבוא לידי הוצאת דם, כיון שהוא דבר שאינו מתכוון מותר. ומכל מקום נכון להיזהר (אף בחול) לעשות ההפרדה בנחת וביישוב הדעת. (עפ"י שו"ת יחוה דעת ו' – נג')

גְּדוּלֵי יִשְׂרָאֵל

רבי אברהם שאג – נולד בשנת ה' – תקס"א. אביו רבי יהודה לייב למד אצל החתם סופר. כיהן כרבה של קויברסראף, ומצודתו היתה פרוסה על פני אונגריה ואוסטריה, בשנת ה' – תרל"ג. כשעלה לארץ ישראל עם תלמידו רבי יוסף חיים זוננפלד, חלפה אנייתם על פני העיר אלכסנדריה במצרים ועגנה יום שלם בנמלה וכל אותו יום הסתגרו שניהם בתא המיוחד להם בבטן האניה ונזהרו אף מלעלות על הסיפון לקיים מה שכתוב בספר שמות: "לא תוסיפון לראותם עוד עד עולם". בשבת קודש ער"ח ניסן שנת ה' – תרל"ו נלב"ע בעיר הקודש ירושלים. מחיבוריו שו"ת אהל אברהם, ודרשות הרא"ש.

סיפור השבוע

נשימתו כשמוטק'ה נשא רגליו בקלילות ממקום למקום, הוא שיט במעגל, מרחף ומתייצב, עומד ורוקד לחלופין כאשר כל גופו מזדעזע בצעקה: צמאה לך נפשי, כמה לך בשרי!!!

השמחה וההתלהבות הקיפו את הקהל כלו, הריקודים הפכו סוערים, נחשולים נחשולים של בני אדם מולהבים התלהטו בשמחת המצווה, אגלי זיעה ודמעות התערבבו אלה באלה, צלילי הכינור עלו מעלה מעלה עם שמחת הקהל.

זוג עיניים חורשות רע, עקבו בערנות אחר השמחה היהודית. אדם נמוך, לבוש פרווה עבה שעוטפת אותו מכף רגל ועד ראש, הקיף את הבניין פעם אחר פעם, לבסוף נעמד במקום מסתר והטיל עיניו בנכנסים ובבאים.

רגליו כמעט קפאו, אך אש מחשבות השטנה שבלבבו המיטה את הקור סביבו. בשעת לילה מאחרת הסתיימה ההילולא, הקהל העיף איחל חיים טובים ומאשרים לבני הזוג שבאו זה עתה בברית הנשואים ועזב את המקום.

הלילה הצונן קדם את היוצאים בגלי קור, אנשים הגביהו צווארוניהם ומתחום על פיהם, ההבל קפא באוויר. עוד הייתה שהות לחלק מקהל משתתפי החתונה להשתתף ב"שבע ברכות" שנערכו למחרת. מישהו מבני המקום נטל על עצמו את המצווה. הצדקנית לקטה מן העוני ככל שיכלה ובשלה סעודה דלה לכבוד החתן והכלה.

הדבר קרה למחרת, לאחר סעודת שבע הברכות הופיעו לפתע שני שליחים שהחזיקו בידיהם תיקים עבי כרס המלאים בחומר הרשעה, היו אלה שליחי הק.ג.ב.. המשטרה החשאית, שחזותם כשל זאבי טרף,, המשחרים לצייד. "בא עמנו" צו על החתן.

ברכות

מזל טוב ליונתן צבי ורעות לאה וינברג הי"ו לרגל נישואיהם. יהי רצון שיזכו להשכין השכינה בביתם בהקמת בית כשר ונאמן המושתת כל יסודות איתנים של אהבת תורה ויראת שמים לתפארת עם ישראל.

מזל טוב לאהרון ואביבה יריב הי"ו לרגל הולדת הבן. יהי רצון מלפני שוכן מרומים שתזכו לגדלו עם שאל ילדיכם באושר, שמחה ונחת לאהבת תורה ויראת שמים, וימצאו חן ושכל טוב בעיני אלוקים ואדם.

תשובות זזכה

התשובות הנכונות לפרשת קורח הם:

1- ב' 2- ג' 3- ג' 4- ב' 5- ב' 6- ג' 7- ג' 8- ד' 9- ב' 10- ג' 11- ג' 12- ג'
הזוכה בהגרלת הפתרונות לפרשת שלח לך הוא: אהרון פרידמן הי"ו
הזוכה בהגרלת הפתרונות לפרשת קורח הוא: יאיר תבאם הי"ו

הדים עמומים של שירה זמרה נשאו לתוך הלילה החורפי והקר. ההדים התפשטו בסביבה התגלגלו על גבי השלג הרך ונעלמו אי שם במסתרי החשך. שומרי הלילה הסתובבו משועממים, אדומי חוטים, בסביבה הטובלת באפילה המוארת אך קלושות במנורות השואבות חיותן מנפט דלוח.

הבניין שבמרתפו התקיימה החתונה, מואר היה לעמת זאת, בזוהר עלאי. לא היה זה אור גשמי הנראה לעין בשר ודם, אלא אור שבקע מחמת עצמת השמחה שהייתה במרתף. מספר שלחנות בלתי מהוקצעים, גסים ומסורבלים, ערוכים היו במרתף שלחלוחית טחובה פשטה באוויר שלו. הספסלים אף הם תאמו את השולחנות המכוסים בכיסוי גס, אך מכבס ונקי, לכבוד החתן והכלה. המרתף חצוי היה לשניים, עזרת נשים ומקום לאנשים. ב"מזרח" על כסא מרופד ישב החתן, חוט של חסד משוך על מצחו. תלבושתו הדלה ללא רבב, עיניו התכולות שגוונן כגון השמים לטוהר, הביטו בפיזור נפש בקהל, מופנות היו כלפי לבו, לערוך חשבון נפשו וחשבון ימי בחרותו. דף חדש נפתח בחייו. פלג גוף היה עד הנה, ועתה ברצותו, לפי בחירתו, אדם שלם.

יום החופה כיום הכיפורים. יום מחילת עוונות, וכי אפשר לעבור יום זה בדברים של מה בכך? וכך ישב לו יענקל החתן, שפוף מעט, על גבי הכיסא המרופד, ידיו הצנומות הקמוצות בעקשנות, מושטות רק מידי פעם כשניגש מאן דהו לברכו במזל-טוב וללחוץ ידו. לבו ומחו עסוקים היו ב"מאמר" הקשור לגדלות יום החפה, עניינים רמים בחסידות, המכתתים את הגוף ומקרבים אותו קמעא לנפש. הקהל שקוע היה בניגון דביקות, התקרובת הדלה, לא היא שרוממה את הרוח, השמחה היהודית היא שנתנה את העוז והתקומה. החופה הועמדה כבר לפני שעתים, אף הסעודה הדלה נערכה זה מכבר, עתה ישבה החבורה והאזינה בדריכות ל"שיחה" שקלחה מפיו של רבי אריה, שיחה ששמע מפי הרב הצדיק ז"ע ועתה חזר עליה מלה במלה. "לחיים! לחיים ולברכה, לחיים ולברכה!" - נשאו כוסיות קטנות של משקה בין האצבעות, ולפתע קם הקהל על רגליו, הסיט את השולחנות והספסלים לצד ופתח בריקוד. שירה אדירה פרצה מן הפיות, נטשק'ה, חסיד זקן, נטל בידי הרועדות קמעה את כינורו, והחל שופך גלים גלים של ניגונים צובטי לב ומעוררי נפש. מתוך הקהל קפץ ויצא מוטקה, הידוע כרקדן שאין דומה לו, ונשא עצמו ברקוד "קוזק סוער". הקהל עצר את

נר ה' נשמת אדם, גיליון זה מוקדש לעילוי נשמת:

מורי ורבי יעקב (מימון) בן ר' משה וסולטנה חורי ע"ה יחיאל (יחיא) בן יוסף ונעמה ארז ז"ל רחמים בן ורדה נחום ז"ל אברהם אלברט בן יעיש וחסיבה אביטן ז"ל שאול בן רחל פרץ ז"ל אפרים בן עזורי יעקובי ז"ל שלום בן מזל מזרחי ז"ל חנה (חנינה) בת בודה עמור ז"ל רחל בת מסעודה אלבז ז"ל אליס בת רחל תורג'מן ז"ל ת.נ.צ.ב.ה.א.

יהי רצון שישלח הקב"ה רפואה שלימה לכל חולי עמו ישראל ובכללם ל:

אברהם בן מסעודה אמיר הי"ו שמעון בן רחמה דנינו הי"ו הילד בן ציון יונה בן חנה אביגיל הי"ו נוריאל בן גוהרה נאמן הי"ו לימור בת רינה נעים הי"ו זינה בת בואנו ניאזוב הי"ו נירית בת מזל אהרוני הי"ו שרה מזל טוב בת לאה סימן טוב הי"ו

מאצרות התורה לילדים

ילדים חביבים ויקרים, מה בפרשת השבוע? כאשר ראה בלק בן ציפור מלך מואב את אשר עשו בני ישראל לאמוריים, ואת גורלם של סיחון מלך האמורי ועוג מלך הבשן, פחד מאוד וחשש מפני בני ישראל, כי ידע כמה רבים הם הניסים והנפלאות שהקב"ה עושה להם.

בלק ידע על קוסם גדול ששמו בלעם, אשר סיחון מלך האמורי נעזר בקלותו כדי לנצח את אויביו, וביקש לנצח את בני ישראל בעזרתו. כאשר הגיעו אליו שליחי המלך בלק, לבקש מבלעם, שיבוא לקלל את ישראל, מרוב גאוותו לא רצה שהשליחים ידעו שהוא משועבד לרצונו של הקב"ה, לכן אמר להם ללון שם באותו לילה, כדי שיראה אם ה' מסכים שהוא ילך עם אנשים פחותים כמותם, או שהוא צריך ללכת עם שליחים נכבדים שגדולתם מתאימה לכבודו.

בלילה נגלה ה' אליו וציוה עליו: "לא תלך עמהם! אמר בלעם: אם כן אקלל אותם ממקומי. אמר לו ה': "לא תאור את העם". אמר בלעם: אם כן אברכם. אמר לו ה': אינם צריכים לברכתך – "כי ברוך הוא".

למחרת אמר לשליחי בלק, כי ה' לא מסכים שילך עם אנשים פחותים כמותם. לכן בלק שלח אליו שליחים חשובים יותר. אחרי שגם הם לנו שם בלילה, הסכים ה' שילך אתם, אך הזהיר אותו לדבר רק את מה שהוא יאמר לו לדבר. בבוקר השכים בלעם לקום בזריזות, כדי

שאלות לילדי כיתות א' עד ג' (לפחות חלק מהשאלות עפ"י "אוצרות התורה לילדים" של מנעלה)

1. מה גרם לבלק לפנות לבקש עזרה מבלעם שיקלל את ישראל?

- א. ראה מה שעשו ישראל לסיחון מלך האמורי. ב. בלק היה מזרע עמלק ששונאים את ישראל. ג. רצה להראות לעמו את גבורתו. ד. א' וב' נכונות.
2. מי חבש לבלעם את האתון לפני שיצאו לדרך?
א. נערי. ב. עבדיו. ג. הוא בעצמו. ד. שרי מואב.

3. מי ראה את המלאך אשר שלח ה', כדי למנוע מבלעם ללכת לקלל את ישראל?

- א. בלעם והאתון. ב. האתון ושרי מואב שהיו איתו. ג. רק בלעם, והוא התעלם מהמלאך. ד. רק האתון.
4. מה ראה בלעם שגרם לו לברך את ישראל בברכה "מה טובו אוהליך יעקב"?
א. ראה את הבתים המפוארים בהם גרו. ב. את הצניעות - הפתחים לא מכוונים זה כנגד זה. ג. ראה את המשכן בתפארתו. ד. ב' וג' נכונות.

שאלות עפ"י רש"י לכיתות ד' זה

5. מדוע נטלו המואבים עצה דווקא מזקני מדין?

- א. העריכו מאוד את חוכמתם. ב. מתמיד עזרו אחד לשני. ג. משה רבנו גדל במדין והם מכירים את מידותיו. ד. מכל עמים רק זקני מדין נענו להם.
6. על שליחי בלק אל בלעם נאמר "וקסמים בידם", למה הכוונה?
א. כלים המשמשים לקסמים. ב. כלים מקסימים לשחד את בלעם. ג. סימן – אם לא יבא בלעם יבא בפעם הזאת - אין בו תועלת. ד. א' וג' נכונות.
7. "למה התכוון בלעם באומרו "מי מנה עפר יעקב"?

- א. עם ישראל התרבו כחול היס. ב. לעם ישראל מצוות רבות הקשורות לעפר. ג. בשבילי הם בטלים כעפר הארץ. ד. אף תשובה לא נכונה.
8. "וַיָּבֵא אֵלָיו וְהָנוּ נֹצֵב עַל עֵלְתוֹ... וַיֹּאמֶר לוֹ בְּלַק מַה דָּבָר הָ" (פרק כג') למה התכוון בלק כשאמר לבלעם "מה דיבר ה'?"
א. לדעת אם ה' נתן רשות לקלל את ישראל. ב. לצחוק על בלעם שפיו אינו ברשותו. ג. רצה לדעת אם העולות היו לרצון ה'. ד. א' וב' נכונות.

שאלות עפ"י רש"י לכיתות ו' עד ח'

9. מה פירוש הפסוק שאמר בלעם "כי לא נחש ביעקב" (פרק כג)?

- א. הבעת התפעלות על נס נחש הנחוש. ב. ישראל - בני יעקב שלא קולל בקללת הנחש. ג. ראויים לברכה שאין בהם מנחשים. ד. ב' וג' נכונות.
10. "וַעֲתָה לָכֶּה נָא אֶרְחָ לִּי אֶת הָעָם הַזֶּה...אוּלַּי אוּכַל נִפְחָ בו..." (פרק כב') "נכה" לשון רבים לפי פירוש רש"י, מי יכה?
א. מואב יחד עם בלעם. ב. מואב יחד עם מדין. ג. בלק וכל עמו. ד. מואב - בדקדוק העברי "נכה" משמש פעמים לשון יחיד.

שאלות לכיתות ה' עד ח' – ממפרשים אחרים על התורה

11. "וַעֲתָה לָכֶּה נָא אֶרְחָ לִּי אֶת הָעָם הַזֶּה...אוּלַּי אוּכַל נִפְחָ בו..." (פרק כב') "נכה" לשון רבים לפי פירוש הרמב"ן, מי יכה?

- א. מואב יחד עם בלעם. ב. מואב יחד עם מדין. ג. בלק וכל עמו. ד. מואב - בדקדוק העברי "נכה" משמש פעמים לשון יחיד.
12. "וַיִּקְרַע אֱלֹקִים אֶל בְּלָעַם..." (פרק כג') - לפי פירוש הרמב"ן מה הכוונה "ויקר אלוקים אל בלעם"?
א. קירר להט כוונתו לקלל את ישראל. ב. לשון יוקרה – ה' כיבד את בלעם. ג. לשון פניה אופיינית למי שלא הגיע לדרגת נבואה. ד. א' וג' נכונות.

לימוד פורה ומהנה

כללי השתתפות

- להניח בתיבה בבית הכנסת הספרדי המרכזי, בבית משפחת בוחניק. או לדוא"ל - nimsin@zahav.net.il בתוך שבועיים.
- בין הפותרים נכון ויגרל ספר או שובר קניה בסך 20 ₪ למימוש בכלבו כוכבי, או במתנת חן. המתמידים חומש מלא יזכו בפרס ללא הגרלה.